

Kalmar kommun 2014

Barnfattigdom – beskrivning av befintliga insatser och möjliga utvecklingsinsatser

”Den fattigdom som drabbar barn ska med alla tillgängliga medel speciellt bekämpas. Varje barn och elev i Kalmar kommun ska utvecklas allsidigt, såväl socialt och emotionellt som kunskapsmässigt.”

- Kalmar kommuns budget 2014

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
Barn- och ungdomsförvaltningen och Södermøre kommunfelsförvaltning	3
Avgiftsfri skola.....	3
Lånepool.....	3
Frukost.....	3
Elevdator.....	3
Läxhjälp/studiestöd.....	4
Barnomsorg på obekväm arbetstid.....	4
Beredskap nyanlända barn.....	4
Språkutveckling.....	4
Elevhälsa.....	5
Öppen förskola/familjecentrum.....	5
Skolbibliotek.....	5
Multiarenor.....	5
Kultur- och fritidsförvaltningen och Södermøre kommunfelsförvaltning....	6
Fritidsgård/lovaktiviteter.....	6
Multiarenor.....	6
Biblioteket.....	7
Kultur.....	7
Fler föreningsaktiva och ”Säker och trygg förening”.....	7
KLIRR.....	7
Stöd till föreningar.....	8
Socialförvaltningen.....	8
Minska andelen barnfamiljer i försörjningsstöd – mot egenförsörjning....	8
Minska konsekvenser för barn som lever i familjer med långvarigt för sörjningsstöd.....	8
Nollvision kring vräkning.....	9
Anhörigstöd.....	9
Sociala områdesprojekt.....	10
Södermøre kommunfelsförvaltning.....	10
Uppgraderat busskort.....	10
Andra interna och externa aktörer.....	10
Fri kollektivtrafik.....	10
Rätt till heltid.....	10
Serviceförvaltningen.....	11
Lånepool.....	11
Frukost.....	11
Kommunledningskontoret.....	11
Stödjande funktion.....	11
Bostäder (och infrastruktur).....	11
Stödjande miljöer.....	12
Integration.....	12
Information.....	12

Inledning

Kommunfullmäktige i Kalmar tog 2012 beslut om budgetmålet ”Barnfattigdomen (Rädda barnens mätning) ska minska” och gav uppdraget ”Barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden och Södermøre kommundelsnämnd får i uppdrag att ta fram en gemensam handlingsplan för att minska effekterna av barnfattigdomen”.

Föreslagna utvecklingsinsatser mot barnfattigdomen bygger på att minska konsekvenserna för barn i familjer med ekonomiskt utsatt situation.

I Kalmar kommun används Rädda Barnens definition av barnfattigdom:

- Låg inkomststandard
- Försörjningsstöd (socialbidrag)

Enligt Rädda Barnen lever de barn som räknas som fattiga i en familj som antingen har låg inkomststandard, alltså så låg inkomst att pengarna inte täcker nödvändiga kostnader, eller får försörjningsstöd, tidigare kallat socialbidrag.

Tillgänglig forskning visar att de ekonomiska förhållandena inte bara påverkar barns tillgång till materiella ting utan i hög grad påverkar upplevelsen av delaktighet, tillgänglighet och lika möjligheter i kommunal verksamhet. En del av de insatser som föreslås är generella vilket innebär att de omfattar alla barn i Kalmar kommun.

I Kalmar kommun är **Barnkonventionen** grundläggande och vägledande i allt arbete som påverkar barn och barns levnadsförhållanden. ”FN:s Barnkonvention är och ska vara ett viktigt dokument för alla som jobbar med barn och unga. Fram till 2015 ska samtlig personal inom detta område nås av utbildning kring Barnkonventionen.”- Kalmar kommuns budget 2014.

Underlaget bygger både på *kort-* och *långsiktiga* insatser:

- Kortsiktigt syftar utvecklingsinsatserna till att *minska och lindra* de kännbara skillnaderna i barnets vardag, utifrån *ett barnperspektiv*.
- Långsiktigt behandlar utvecklingsinsatserna de *strukturella insatser* som har möjlighet att leda till minskad arbetslöshet, ökad andel i egenförsörjning och på så sätt leder till en minskad andel barnfamiljer där barnet räknas till gruppen barnfattiga, utifrån *ett vuxenperspektiv*.

I dokumentet redovisas de insatser som sker idag och möjliga utvecklingsinsatser redovisas direkt under.

Insatserna bygger på aktuell forskning samt på den inventering som gjorts inom kommunens verksamhet och de förbättringsmöjligheter som finns. Insatserna har alla betydelse för att minska konsekvenserna av att leva under ekonomisk utsatthet.

Dokumentet visar hur man strategiskt kan arbeta med att minska barnfattigdomen och dess kännbarhet. Den är förvaltningsindelad och respektive förvaltnings handlingsplan mot barnfattigdom ingår som en del i materialet. Eftersom flertalet av förslagen på utvecklingsinsatser kräver separata utredningar har dokumentet mer en karaktär av underlag för vidare politiska beslut än en direkt handlingsplan att verkställa per förvaltning.

Barn- och ungdomsförvaltningen och Södermøre kommunaldelsförvaltning

Barn- och ungdomsförvaltningen samt Södermøre kommunaldelsförvaltnings verksamheter omfattar öppen förskola, förskola för 1- till 5-åringar och pedagogisk omsorg (familjedaghem), förskoleklass för 6-åringar, grundskola, grundskola och fritidshem. Skolan och dess kringverksamhet regleras av skollagen (Skollag 2010:800) och verksamheten regleras därför utifrån den.

Avgiftsfri skola

Befintlig insats:

Idag finns moment inom ramen för skolans verksamhet där vissa kostnader tillkommer för föräldern.

Förvaltningarna arbetar aktivt för att alla skolans verksamheter ska vara avgiftsfria. Det skall inte finnas några kostnader förknippade med moment som ingår i läroplan eller är del av måluppfyllelsen i kursplanen. Undervisningen är obligatorisk och avgiftsfri och det innebär att inga kostnader i samband med skolgång ska förekomma. Kostnadsfri skolskjuts ordnas av kommunen och vid studieresor eller utflykter som är en del av undervisningen och måluppfyllelsen arbetas för att alla kostnader ska ligga på skolan. Ingen extra kostnad skall belasta eleven. En grupp är tillsatt speciellt för ändamålet.

Utvecklingsinsats:

Garanterar att utbildningen är avgiftsfri för samtliga elever.

Lånepool

Befintlig insats:

Samtliga skolor har idag någon form av system som garanterar att barn med behov av utrustning har möjlighet att låna detta när det behövs.

Utvecklingsinsats:

Beredskap ska finnas att kompensera elever som inte har rätt utrustning vid t.ex. utflykter. En centralt placerad lånepool som finns tillgänglig på serviceförvaltningen för alla som bedriver barn- och ungdomsverksamhet, inklusive kultur- och fritidsförvaltningen, bör utredas. Detta skulle kunna vara ett kostnadseffektivt alternativ då varje skola eller enhet inte behöver stå med hela uppsättningar av material. Serviceförvaltningen skulle även kunna erbjuda möjlighet till service och underhåll av materialet och kvalitetssäkra utrustningen.

Frukost

Befintlig insats:

Serviceförvaltningen servera frukost till inskrivna barn på fritidshemmen.

Utvecklingsinsats:

Alla barn i grundskolan äter inte frukost och detta gör att det blir svårare att orka med sin skoldag. Att erbjuda de barn som är i behov av frukost i anslutning till skoldagen är en åtgärd som har stor möjlighet att förändra barns vardag, dess möjlighet att orka hela skoldagen och nå goda studieresultat. Då serviceförvaltningens kostnadsenhet tillhandhåller den mat som serveras i kommunen ska insatsen upphandlas i samverkan.

Utvecklingsinsatsen ryms inte inom befintlig budget.

Elevdator

Befintlig insats:

Datorn är idag ett lika naturligt redskap i skolan som exempelvis böcker och tidningar. Detta innebär att en dator kan vara en förutsättning för att exempelvis klara läxor och inlämningsuppgifter. Idag erbjuds elever vid en av kommunens skolor en elevdator i åk 4—9.

Utvecklingsinsats:

Att erbjuda alla barn en dator som ett steg i att IT-säkra eleverna inför kommande gymnasie- och högskolestudier ses som en viktig del i den framtida utvecklingen. Det gynnar även barnen positivt då de har möjlighet att självständigt söka information och förkovra sig på fritiden oberoende av tillgång till bibliotek eller möjlighet till transporter. Detta i sin tur gynnar studierna i skolans olika ämnen och hjälper barnet att gå ut grundskolan med fullständiga betyg och öka barnets möjlighet att välja lämpligt program längre fram i studierna.

En utredning bör göras kring förutsättningarna och konsekvenserna av att erbjuda alla elever en lånedator i grundskolan. Ett samarbete med gymnasieförbundet bör ske för att synkronisera den IT-kompetens som barn behöver utifrån ett framtidsperspektiv.

Utvecklingsinsatsen rymms inte inom befintlig budget.

Läxhjälp/studiestöd

Befintlig insats:

Läxhjälpverksamheten är inom förvaltningarna uppbyggd på olika sätt. Ett flertal skolor erbjuder lärarledd läxhjälp. Andra skolor saknar läxhjälp och ytterligare några använder sig av frivilligverksamhet för sin läxhjälp.

Utvecklingsinsats:

Då inte alla barn har möjlighet till stöd vid läsläsning bör det övervägas om inte alla skolor inom Kalmar kommun ska erbjuda lärarledd läxhjälp inom och/eller i anslutning till skoldagen. Även läxhjälp inom fritidshemmets verksamhet bör erbjudas. Den här utvecklingsinsatsen bör rymmas inom befintlig budget och goda exempel på fungerande lärarledd läxhjälp kan visa vägen för detta. Även samarbete med fritidsgårdarna bör kunna utredas.

Barnomsorg på obekväm arbetstid

Befintlig insats:

Barnomsorg på obekväm arbetstid erbjuds idag på några orter i Kalmar kommun genom förskolans verksamhet för barn 1—12 år.

Utvecklingsinsats:

Möjlighet att med kort varsel erbjuda plats bör ses över för att motsvara föräldrarnas krav på flexibilitet av sin arbetsgivare utifrån ett tillgänglighetsperspektiv. Det kan även behöva undersökas om det finns ett outtalat behov av stöd från föräldrar och barn som bor i landsbygdsområden. Detta för att ytterligare öka tillgänglighet för alla barn och föräldrar till omsorg på obekväm arbetstid. Utvecklingsinsatsen rymms inte inom befintlig budget.

Beredskap nyanlända barn

Befintlig insats:

Idag erbjuds plats vid förskoleverksamhet när ledig plats finns enligt ett inarbetat system.

Utvecklingsinsats:

En översyn av arbetet för att underlätta för nyanlända barn och dess föräldrar till en snabb placering inom förskoleverksamheten bör göras. Detta bl.a. för att ge föräldrar möjlighet till en egen snabbare ingång i det svenska samhället med hjälp av de stöd och resurser som erbjuds.

Det är tveksamt om det här rymms inom befintlig budget.

Språkutveckling

Befintlig insats:

Förvaltningarna har en arbetsgrupp som framgångsrikt arbetar med att utveckla och förstärka arbetet kring barns språkutveckling t.ex. med läs- och skrivinlärning och olika stödåtgärder. Samarbete finns med kultur- och fritidsförvaltningen bl.a. genom Språkverkstan.

Utvecklingsinsats:

Ett fortsatt gott arbete inom området säkerställer att insatsen fortsättningsvis ger ett bra resultat.

Elevhälsa

Befintlig insats:

Elevhälsan i Kalmar kommun verkar för att barns psykiska och fysiska hälsa skall förbättras. Det finns tydliga mål om att BMI hos barn och unga ska minska. Elevhälsan arbetar förebyggande och alla elever erbjuds hälsosamtal där de får information angående kost och motion. Elever som är överviktiga eller riskerar att utveckla övervikt följs upp och informeras om möjligheten att få kontakt med överviktsteam. Via elevhälsan får även de barn som mår psykiskt dåligt hjälp. Elevhälsan samarbetar även med den övriga vårdsektorn och socialtjänsten vid behov. En väl fungerande och utbyggd elevhälsa är en god tillgång för alla barn inte minst de barn som på något sätt är mer utsatta än andra.

Utvecklingsinsats:

Ett fortsatt gott arbete inom området säkerställer att insatsen även fortsättningsvis ger ett bra resultat. Exempel på utvecklingsområde kan vara ett utökat samarbete med kultur- och fritidsförvaltningen för att få ökad helhetsbild av barnens hela situation. Förvaltningarna möter samma barn men vid olika tidpunkter på dygnet och har därmed olika erfarenheter och insikter.

Öppen förskola/familjecentrum

Befintlig insats:

Den öppna förskolan är en del av familjecentrum och finns på fyra platser i Kalmar kommun; Smedby, Norrliden, Södermöre samt Oxhagen. Ytterligare en är planerad i Lindsdal. Vid den öppna förskolan sker ett samarbete med barnhälsovård, mödrahälsovård och socialtjänst vilket bidrar till att föräldrars behov av medicinsk och social service ges samt till att det sociala nätverket runt familjen stärks. Detta är en viktig insats där barnet och dess familjs behov står i centrum.

Utvecklingsinsats:

Ett fortsatt gott arbete inom befintligt område säkerställer att insatsen även fortsättningsvis ger ett bra resultat.

Skolbibliotek

Befintlig insats:

Skollagen säger att elever i alla former av grundskola skall ha tillgång till skolbibliotek. Det gäller både kommunala och fristående skolor. Idag finns ett väl uppbyggt system med tillgång till litteratur utifrån dagens behov. Verksamheten anpassas fortlöpande till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning. Förvaltningarna samarbetar med bibliotekets personal kring vilka tjänster biblioteken kan stå till tjänst med.

Utvecklingsinsats:

Ett fortsatt gott arbete inom området säkerställer att insatsen även fortsättningsvis ger ett bra resultat. Vid om- och tillbyggnad av skolor behöver behovet av skolbibliotek tillgodoses.

Multiarenor

Befintlig insats:

Ett antal multiarenor har uppförts och fler kommer att uppföras vid Kalmar kommuns skolor för åk 6—9. Arbetet sker i samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen. Detta ger möjlighet till aktiv fritid både inom skolans verksamhet och för barns möjlighet till aktivitet under fritiden.

Utvecklingsinsats:

Ett fortsatt arbete med att nyanlägga och underhålla befintliga multirenor säkerställer att insatsen även fortsättningsvis ger ett bra resultat. Arbetet sker i samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen och serviceförvaltningen. Utvecklingsinsatsen ryms inte inom befintlig budget.

Kultur- och fritidsförvaltningen och Södermöre kommunalförvaltning

Kultur- och fritidsförvaltningens verksamhet vänder sig till alla Kalmar kommuns invånare och de som besöker kommunen. I förvaltningen ingår följande verksamheter: bibliotek, fritidsgårdar, kulturskola, ungdomshuset Monokrom, öppna förskolan Måsen och Kalmar Teater. Kultur- och fritidsförvaltningen förvaltar även idrottsanläggningar och motionsspår i kommunen och ger bidrag och stöd till föreningslivet inom kultur- och idrottsområdet.

Fritidsgård/lovaktiviteter

Befintlig insats:

Fritidsgårdsverksamheten är kostnadsfri men ibland genomförs bland annat resor och aktiviteter som ungdomarna själva får betala eller delvis bidra till. Detta innebär att alla ungdomar inte har samma villkor att delta i fritidsgårdens alla aktiviteter. Personalen försöker tillsammans med ungdomarna i möjligaste mån att gemensamt samla medel till dessa aktiviteter. Under sommarlovet finns Getterö utanför Ljungnäs där fritidsgårdarnas friluftsbas finns och sommarverksamheten äger rum. Under övriga lov erbjuds ett varierat utbud av pröva på aktiviteter och fritt inträde till Äventyrsbadet har erbjudits alla barn under flera års tid. Utifrån Bergakommissionens arbete och Lokala Brottsförebyggande rådet pågår projekt i Berga som erbjuder aktiviteter samtliga fredagskvällar. Arbetet sker i samarbete med socialtjänsten.

Utvecklingsinsats:

Att erbjuda kostnadsfria aktiviteter under loven är en viktig resurs för att öka alla barns möjlighet till aktiv fritid. Förvaltningarna bör överväga val av aktiviteter som idag är kostsamma och undersöka om dessa kan ersättas med mindre kostsamma aktiviteter i närmiljön som inkluderar fler. Fritidsverksamhet bör erbjudas även under helger och lov då många idag inte firar samma högtider utan behöver fritidsmöjligheter. Detta skulle kunna medföra en förebyggande effekt på skadegörelse och vara en trygghetsfaktor i närområdet.

Sommarlovsaktiviteter vid Getterö kräver simkunnighet. Det innebär att vissa grupper av barn kan komma att uteslutas t.ex. nyanlända barn som ännu inte fått ta del av simundervisningen. Det bör även erbjudas andra aktiviteter där detta inte är ett hinder. Den under 2013 gjorda genomlysningen av fritidsverksamheten bör ge ett bra stöd för fortsatt utveckling.

Utvecklingsinsatsen ryms inte inom befintlig budget.

Liknande insatser som i Berga har påbörjats i Oxhagen och Norrliden. Detta arbete bör permanentas.

Utvecklingsinsatsen ryms inte inom befintlig budget.

Multiarenor

Befintlig insats:

Ett antal multiarenor har uppförts och fler kommer att uppföras på 6—9 skolor i kommunen. Arbetet sker i samverkan med barn- och ungdomsförvaltningen. Detta ger möjlighet till utökade aktiviteter för barn och ungdomar.

Utvecklingsinsats:

Ett fortsatt arbete med att nyanlägga och underhålla befintliga multiarenor säkerställer att insatsen även fortsättningsvis ger ett bra resultat. Arbetet sker i samverkan med barn- och ungdomsförvaltningen och serviceförvaltningen. Utvecklingsinsatsen ryms inte inom befintlig budget.

Biblioteket

Befintlig insats:

Biblioteket har en viktig roll att fylla både när det gäller kunskap och som mötesplats för många genom sitt utbud av kostnadsfria aktiviteter. Biblioteken i Kalmar kommun erbjuder ett varierat och välorganiserat utbud av aktiviteter och möjligheter.

Biblioteket prioriterar barn och unga och arbetar för att skapa och stärka läsvanor hos barn redan från tidig ålder. Biblioteket arbetar för att främja barns läsutveckling och ska stimulera barns och ungdomars fantasi och kreativitet. För att bekämpa barnfattigdomen bidrar biblioteket bland annat genom att gratis erbjuda boklån i alla former, sagostunder, skapande verksamhet, teaterlek, bokcirklar som genomförs på huvudbiblioteket och på flera filialer och ett stort programutbud vid skollov.

Utvecklingsinsats:

Ett fortsatt gott arbete inom området säkerställer att insatsen även fortsättningsvis ger ett bra resultat. Exempel kan vara att öka samarbetet med Barnhälsovården, Mödrahälsovården och Öppen förskola, men också genom att utveckla arbetet med de mindre barnens språkstimulans i form av olika former av språklek. Ett annat exempel är att utveckla arbetet med Språkverkstan i samverkan med barn- och ungdomsförvaltningen.

Kultur

Befintlig insats:

I Kalmar erbjuder kultur- och fritidsförvaltningen ett rikt utbud av kulturella verksamheter. Kulturskolan, öppna förskolan Måsen och Monokrom är goda exempel på detta. Kulturskolans och Monokroms avgifter halverades för ett par år sedan. Avgifter för t.ex. hyra av instrument tillkommer kursavgiften. Öppna förskolan Måsen är kostnadsfri.

Utvecklingsinsats:

Utreda förutsättningarna för att göra kulturskolan och Monokrom avgiftsfria samt för att få bort köerna som båda verksamheterna har. Likaså om ett eventuellt busskort för elever vid kulturskolan och Monokrom.

Utvecklingsinsatsen ryms inte inom befintlig budget.

Fler föreningsaktiva och ”Säker och trygg förening”

Befintlig insats:

Kultur- och fritidsförvaltningen verkar för att öka andelen föreningsaktiva barn och ungdomar genom att erbjuda ”prova på aktiviteter” som skall locka flera att bli aktivt deltagande. Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar även för att en stor andel av de barn och unga som deltar i föreningslivet ska vara organiserade inom föreningsformen ”Säker och trygg förening”.

Utvecklingsinsats:

Ett fortsatt gott arbete inom området säkerställer att insatsen även fortsättningsvis ger ett bra resultat.

KLIRR

Befintlig insats:

Kultur- och fritidsförvaltningen ger ett ekonomiskt bidrag till ungdomar mellan 13—25 år som vill anordna arrangemang och erbjuder därför professionell handledning ibland annat tillstånd, artistbokning, ekonomi och marknadsföring. För att få bidraget skall arrangemanget arrangeras av ungdomar och vända sig till unga. Det skall vara drogfritt och prioritering ges till oorganiserade ungdomar, som inte redan får stöd på annat sätt via etablerade organisationer, föreningar m.m.

Utvecklingsinsats:

Ett fortsatt gott arbete inom området säkerställer att insatsen även fortsättningsvis ger ett bra resultat.

Stöd till föreningar

Befintlig insats:

Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar med föreningsservice som finns till för att stödja och utveckla föreningar och tillhandahåller föreningsregistret. Föreningsservice ger stöd och råd kring att söka bidrag, fonder och att starta en förening.

Utvecklingsinsats:

Utreda hur man kan öka de ideella organisationernas möjlighet att erbjuda aktiv fritid oavsett socioekonomiska förhållanden. Alternativt villkora om att föreningarna ska ha en handlingsplan kring hur man arbetar för att erbjuda alla en aktiv fritid för att föreningen ska få bidrag.

Socialförvaltningen

Socialtjänsten ska, enligt Socialtjänstlagen, verka för att barn och ungdomar växer upp under trygga och goda förhållanden. Socialtjänsten ska med särskild uppmärksamhet följa utvecklingen hos barn och ungdom som har visat tecken till en ogynnsam utveckling. I dessa fall ska socialtjänsten, i nära samarbete med hemmen, sörja för att de som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver. Vid åtgärder som rör barn skall barnets bästa särskilt beaktas.

Socialförvaltningen erbjuder olika former av stöd och behandlingsinsatser för barn och unga och deras familjer. Vid beslut eller andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser för barn ska vad som är bäst för barnet vara avgörande.

Socialförvaltningen ansvarar för försörjningsstöd, även här skall barns bästa särskilt beaktas.

Socialförvaltningen ansvarar för insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Barn och unga som tillhör personkretsen för LSS kan ansöka om insatser.

Minska antalet barnfamiljer i försörjningsstöd – mot egenförsörjning

Befintlig insats:

Socialförvaltningen arbetar aktivt med att minska antalet barnfamiljer med försörjningsstöd tillsammans med andra förvaltningar och aktörer. Insatser ges idag via Resurshuset och i samverkan med bland annat näringslivs- och arbetsmarknadsenheten och arbetsförmedlingen.

Utvecklingsinsats:

Föräldrar med försörjningsstöd skall snabbt få möjlighet till insatser som leder till egenförsörjning. Socialförvaltningen ska tillsammans med kommunledningskontorets näringslivs- och arbetsmarknadsenhet verka för att föräldrar i försörjningsstöd snabbt skall få möjlighet till nystartsjobb, instegsjobb eller praktikplats.

Minska konsekvenserna för barn som lever i familjer med långvarigt försörjningsstöd

Befintlig Insats:

I riktlinjerna för ekonomiskt bistånd framgår att i handläggarnas uppdrag ingår:

- Att i samarbete med föräldrarna uppmärksamma barnets behov och situation med tydlig koppling till den ekonomiska situationen.
- Att vid behov och i samråd med föräldrarna göra hembesök för att bedöma vilket bistånd familjen behöver med hänsyn till barnets behov.

- Att vid behov och i samråd med föräldrarna tala med barnet, med beaktande av dess ålder och mognad, för att bedöma vilket bistånd familjen behöver med hänsyn till barnets behov.
- Att bedöma vad som är barnets bästa utifrån en helhetsbedömning, med stöd i lokala riktlinjer och policydokument, barnkonventionen och med hjälp av de kunskaper som finns om barn och barns behov.
- Att upprätta handlingsplaner för hur självförsörjning ska uppnås där barnets situation ingår som en del.
- Att bevaka barns behov inom särskilt viktiga områden, t.ex. boende, umgänge med föräldrar, hälsa, fritidsaktiviteter, skolaktiviteter och ungdomars ferieinkomster.
- Att dokumentera hur barnets behov beaktats, vilka eventuella överväganden som gjorts och hur detta påverkat beslutet. Detta gäller såväl vid negativa som positiva beslut.

Utvecklingsinsats:

Riksdagen förväntas ta beslut om fritidspeng för barn i årskurs 4 till 9 som lever i familjer med långvarigt försörjningsstöd. Förväntas träda i kraft 1 juli 2014.

Datorn är idag ett lika naturligt redskap i skolan som exempelvis böcker och tidningar. Detta innebär att en dator kan vara en förutsättning för att exempelvis klara läxor och inlämningsuppgifter. Att ha tillgång till en dator ger även barnen möjlighet att självständigt söka information och förkovra sig på fritiden oberoende av tillgång till bibliotek eller möjlighet till transporter. Detta i sin tur gynnar studierna i skolans olika ämnen och hjälper barnen att gå ut grundskolan med fullständiga betyg och öka barnens möjlighet att välja lämpligt program längre fram i studierna.

I samband med bistandsprövning gällande barnfamiljer med långvarigt försörjningsstöd bör frågan om barnets behov av dator och internettillgång bedömas.

Nollvision kring vräkning

Befintlig insats:

I Kalmar arbetar socialförvaltningen aktivt för att inget barn skall hamna i en situation där de hotas av vräkning.

Utvecklingsinsats:

Socialförvaltningen ska arbeta för att hitta rutiner där barnfamiljer som riskerar att bli vräkta fångas upp i ett tidigare skede och motiveras till att ta emot insatser från socialtjänsten.

Anhörigstöd

Missbruk, allvarlig sjukdom eller skada, psykisk ohälsa, psykisk funktionsnedsättning, våld och dödsfall får alltid konsekvenser för de anhöriga – i större eller mindre grad. Barn som anhöriga är särskilt sårbara, av flera olika skäl. Dels är de beroende av den som drabbas dels kan de ha svårare att förstå det som händer.

Befintlig insats:

Socialförvaltningen erbjuder barngrupper/individuellt stöd för barn i missbruksmiljö samt för barn som varit utsatta för våld i nära relationer.

Utvecklingsinsats:

Anhörigstöd behöver utvecklas med fokus på barn så att barn till föräldrar som har problem med missbruk, lever i familjer där det förekommer våld eller psykisk sjukdom erbjuds särskilt stöd.

Sociala områdesprojekt

Befintlig insats:

Utifrån Bergakommissionens arbete och Lokala Brottsförebyggande rådet pågår projekt i Berga som erbjuder aktiviteter samtliga fredagskvällar. Arbetet sker i samarbete med kultur- och fritidsförvaltningen.

Utvecklingsinsats:

Detta arbete bör permanentas. Liknande insatser som i Berga har påbörjats i Oxhagen och Norrliden. Utvecklingsinsatsen rymms inte inom befintlig budget.

Södermøre kommunfelsförvaltning

Södermøre kommundel består av tätorterna Hagby, Halltorp, Ljungbyholm, Påryd, Tvärskog och Vassmolösa med omland. I kommundelen finns en god offentlig service i form av förskolor och skolor, bibliotek, vård- och omsorgsboenden, fritidsgårdar och hälsocentral.

Uppgraderat busskort

Befintlig insats:

Bussåkande elever i högstadiet erhåller uppgraderade busskort vilket gör att elever boende utanför Ljungbyholms samhälle ges möjlighet till deltagande i aktiviteter utanför hemorten.

Utvecklingsinsats:

Ett fortsatt gott arbete inom området säkerställer att insatsen även fortsättningsvis ger ett bra resultat.

Andra interna och externa aktörer

För att nå målet att minska barnfattigdomen och att lindra dess konsekvenser är det viktigt att arbete även sker kommunövergripande. Här återfinns de förvaltningar som inte är direkt berörda av barnens vardag men som har möjlighet att göra skillnad. Viktigt är också att barnperspektivet och barnkonventionen genomsyrar arbetet även här. Även externa aktörer är indirekt berörda i det kommunala arbetet med att nå målet om minskad barnfattigdom.

Fri kollektivtrafik

Befintlig insats:

För barn som har rätt till skolskjuts inkluderas endast två resor om dagen som är tids- och linjelagda. Detta gör det svårt för barnen som åker skolskjuts att umgås med vänner efter skolan eller genomföra en aktivitet innan man åker hem. Övriga barn har inget stöd för transporter oavsett avstånd till aktiviteter och fritidsmöjligheter.

Utvecklingsinsats:

Att erbjuda alla barn möjlighet till fri kollektivtrafik inom kommungränserna är en förutsättning för meningsfull fritid på lika villkor.

Att erbjuda alla barn möjlighet till fria resor inom Kalmar kommun året om ger barn möjlighet att umgås med vänner, ta sig till och från skola och aktiviteter samt underlättar möjligheten till en aktiv och meningsfull fritid.

Utvecklingsinsatsen rymms inte inom befintlig budget.

Rätt till heltid

Befintlig insats:

Kommunfullmäktige har beslutat att Kalmar kommun vid nyanställningar inte ska erbjuda tillsvidareanställningar på lägre sysselsättningsgrad än 75 %. För att kunna säkerställa att ofrivillig deltidsarbetslöshet i princip upphör krävs att all personal anställs på 100 % som en grundanställning. Därefter kan ansökan om tjänstledighet lämnas in för annan tjänstgöringsgrad.

Utvecklingsinsats:

Ett fortsatt arbete inom området säkerställer att insatsen fortsättningsvis ger möjlighet till kommunens anställda att arbeta 100%. Det här är en viktig insats som ger möjlighet till egenförsörjning. Detta är en kommunövergripande insats som ska rymmas inom budget.

Serviceförvaltningen

Serviceförvaltningen arbetar indirekt med och för barn genom att förvalta och underhålla lokaler, ny-, om- och tillbyggnader av kommunens fastigheter, fri-lufts- och idrottsanläggningar, gator, vägar, parker och övriga allmänna platser. Serviceförvaltningen hanterar lokalvården på de platser där barn och ungdomar vistas och tillhandahåller de produkter som används. Under serviceförvaltningen återfinns även kostenheten som serverar all kost inom de verksamheter barn berörs av inom Kalmar kommuns verksamheter. Ett gott underhållsarbete och aktivt arbete sker för att erbjuda god service.

Lånepool

Befintlig insats:

Idag har skolorna olika system för att hjälpa barn i behov av utrustning till olika aktiviteter. Även andra förvaltningar som t.ex. kultur- och fritidsförvaltningen har utrustning för utlåning vid olika aktiviteter.

Utvecklingsinsats:

En centralt placerad lånepool, under serviceförvaltningen, skulle i förlängningen erbjuda ett kostnadseffektivt alternativ för kommunen. Serviceförvaltningen kan då erbjuda möjlighet till service och underhåll av material, transporter och kvalitetssäkra utrustningen. För att optimera nyttan av en lånepool behövs då även låneregler, så att utrustningen går till den som har reellt behov av den lånade resursen.

Utvecklingsinsatsen ryms inte inom befintlig budget.

Frukost

Befintlig insats:

Serviceförvaltningen och kostenheten tillhandahåller all den mat som serveras i Kalmar kommuns verksamheter. Serviceförvaltningen serverar frukost till inskrivna barn på fritidshemmen.

Utvecklingsinsats:

Alla barn i grundskolan äter inte frukost och detta gör att det blir svårare att orka med sin skoldag. Att erbjuda de barn som är i behov av frukost i anslutning till skoldagen är en åtgärd som har stor möjlighet att förändra barns vardag, dess möjlighet att orka hela skoldagen och nå goda studieresultat. Insatsen bör upphandlas i samverkan med barn- och ungdomsförvaltningen och Södermöre kommunalförvaltning.

Utvecklingsinsatsen ryms inte inom befintlig budget.

Kommunledningskontoret

Kommunledningskontoret har en strategisk roll att fylla när det gäller arbetet med att minska barnfattigdomen och lindra dess verkningar. Under kommunledningskontoret återfinns de enheter som arbetar både mot kommunens förvaltningar, bolag och den politiska ledningen.

Stödande funktion - handlingsplanen

Befintlig insats:

Kommunledningskontoret ska stödja övriga förvaltningars arbete mot minskad barnfattigdom. Ett kunskapsunderlag för området är framtaget.

Utvecklingsinsats:

Kommunledningskontoret ska, vid behov, stödja förvaltningarna i deras arbete. Detta kan ske t.ex. genom workshops. Kunskapsunderlaget bör uppdateras i samband med Valfärdsbokslut, alltså vart fjärde år.

Bostäder (och infrastruktur)

Befintlig insats:

Kalmarhem och övriga aktörer arbetar för att ta fram billiga och attraktiva bostäder där mindre hyresrätter är prioriterade. Att det finns ett gott och varierat utbud av bostäder gör det möjligt för fler individer att leva ett gott liv i Kalmar.

Utvecklingsinsats:

Kommunledningskontoret, Kalmarhem och övriga interna och externa aktörer skall verka för att ändamålsenliga hyresrätter till rimligt pris byggs, renoveras och finns till bostadsmarknadens förfogande.

Stödjande miljöer

Befintlig insats:

Projekt- och exploateringsenheten har aktivt arbetat med att genomföra förbättringsvandringar och ortsdialoger, vilket gjort att invånarna (inklusive barnen) blivit delaktiga i det arbete som skett och sker på orterna. Detta har ökat möjligheten att skapa trygga och tillgängliga närmiljöer exempelvis cykelvägar, lekplatser och grönområden. Arbetet med att skapa stödjande miljöer är även en del av arbetet med stadsplanering, översiktsplanering och arbetet med landsbygdsutveckling m.m. Arbetet sker tillsammans med berörda förvaltningar.

Utvecklingsinsats:

Ett fortsatt gott arbete inom området säkerställer att insatsen även fortsättningsvis ger ett bra resultat.

Integration

Befintlig insats:

Ett gott mottagande av nyanlända underlättar möjligheterna att snabbt komma in i samhället och till ett liv i egenförsörjning. Invandrarservice arbetar med introduktion av nyanlända invandrare, flyktingmottagande samt integrations- och mångfaldsfrågor. Kalmar kommun har antagit Integrationsstrategin för Kalmar län och bedriver ett omfattande introduktionsprogram för nyanlända invandrare.

Kalmar kommun arbetar aktivt med att erbjuda praktikplatser för de som studerar svenska för invandrare (SFI) och/eller förmedlas via Invandrarservice. Detta arbete förstärker möjligheten till föräldrars framtida möjligheter till egenförsörjning.

Ett samarbete sker också mellan Invandrarservice och socialförvaltningen i deras arbete med att aktivt underlätta integrationen i Kalmar kommun och för att minska tiden i försörjningsstöd.

Utvecklingsinsats:

Invandrarservice ska, i samverkan med externa aktörer, bidra till att utveckla förutsättningarna för att barns uppväxtmiljö blir så lik svenska miljöer som möjligt. De ska också arbeta för att påverka externa aktörer till mer flexibla lösningar för snabb integration ex. vid studier och arbetserbjudanden. Invandrarservice ska också stödja förvaltningarna i olika utvecklingsarbeten exempelvis barn- och ungdomsförvaltningens arbete för ökad beredskap vid placering av nyanlända barn.

Information

Befintlig insats:

Information om de möjligheter som finns är en förutsättning för att barnet och dess familj kan utnyttja resurserna som finns. Kommunen och dess olika förvaltningar arbetar aktivt med informationsflödet.

Utvecklingsinsats:

Förvaltningarna ska utveckla sitt sätt att informera för att säkerställa att all information når ut till alla målgrupper.